

Og dér synes jeg jo, det er meget ærgerligt at høre, at Socialdemokratiet har flyttet sig, som fru Pia Kjærsgaard også påpegede, siden vi diskuterer dette her emne i foråret. Jeg synes, det er utrolig ærgerligt, at Socialdemokratiet er gået i stå på grund af et udvalgsarbejde, som jo faktisk skulle fremme sagen i stedet for.

Venstre taler om, at lovforslaget er en genfremstilling af det, vi diskuterede i foråret, men det er faktisk ikke korrekt. Hvis man læste lovforslaget, ville man se, at der bl.a. er skærpede straffebestemmelser, hvis det har været en særlig grov omskæring. På det punkt er det altså forskelligt fra det, vi diskuterede i foråret. Men jeg blev heller ikke særlig klog på, om Venstre ville stemme ja eller nej til det. Hvis de ord, som Venstre markedsfører sig på: »Venstre ved du, hvor du har«, skal stå til troende, må man jo gå ud fra, at de talrige udtalelser, vi har hørt fra Venstres folketingsmedlemmer på det her område, betyder, at Venstre vil stemme ja, når lovforslaget bliver færdigbehandlet her i Folketingssalen.

Det Konservative Folkeparti, Fremskridtspartiet og Dansk Folkeparti har været meget positivt indstillet over for lovforslaget; det havde jeg såmænd også forventet. Jeg synes, det er fint, at der i hvert fald er nogle partier i Folketingssalen, der ikke er bange for at gøre noget ved dette problem, også selv om det er vanskeligt, og også selv om ikke alle befolkningsgrupper synes, det er særlig godt, at vi i Folketinget forsøger at blande os i det.

Jeg fornemmede også, at SF havde en positiv indfaldsvinkel til lovforslaget, både den del af det, som går på, at der skal være en lov på området, og med hensyn til at straffe, såfremt det foregår i udlandet. Og dér vil jeg da endnu en gang fremhæve FN's børnekonvention som et eksempel på, at vi godt kan straffe for gerninger foretaget i udlandet, og i den forbindelse henviser til Danidas rapport fra maj 1996, hvor man netop henviser til FN's børnekonvention, der er et udmærket eksempel at bruge, hvis man vil forsøge at komme omskæringen i udlandet til livs.

Det Radikale Venstre kunne man ikke blive klog på; det er der ikke så meget nyt i. Man havde både SF's synspunkter og Socialdemokratiets synspunkter, og jeg må så bare håbe på, at man senere hen i udvalgsbehandlingen kommer til at hælde mest til SF's side, for så begynder der jo at tegne sig et flertal i Folketingssalen, så vi kan få lovforslaget vedtaget.

Endelig havde Enhedslisten en lang række spørgsmål. Jeg mener, at nogle af dem allerede er besvaret her fra talerstolen, men jeg synes, det vil være meget fint, hvis vi under udvalgsbehandlingen studerer lidt, hvad der foregår i vores nordiske broderlande Sverige og Norge. Dér har man jo meget fine eksempler, som vi kan drage lære af.

Og så håber jeg på, at det studium, der skal gøres under udvalgsarbejdet, vil medvirke til, at det her lovforslag får en velvillig behandling og bliver vedtaget i Folketingssalen.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Tredje næstformand (Margrete Auken):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Retsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

8) Første behandling af lovforslag nr. L 105: Forslag til lov om ændring af lov om tilskud til elproduktion. (Begrænsning af tilskud til naturgasbaseret kraftvarme m.v.).

Af miljø- og energiministeren (Svend Auken). (FremSAT 4/12 96).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Martin Glerup (S):

Det er uomtvisteligt, at produktionstilskuddet på 10 øre pr. kWh el produceret på decentrale kraftvarmeværker på grundlag af vedvarende energi eller naturgas har været et godt incitament til at fremme en effektiv og miljørigtig elproduktion i Danmark.

Det er lige så uomtvisteligt, at CO₂-tjæren i visse tilfælde er blevet et for gunstigt incita-

ment. Jeg tænker her på de såkaldte pengemaskiner, hvor industrielle kraftvarmeanlæg foruden anlægstilskuddet på 30 pct. får millionbeløb til hurtigt afskrivne investeringer. Derfor er der behov for at justere tilskudssatsen, sådan at CO₂-tjæren bliver til en CO₂-syvøre. Det vil betyde, at CO₂-tilskuddet i 1997 reduceres med 81 mio. kr. til 826 mio. kr.

Socialdemokratiet er tilhænger af en fortsat udvikling af kraftvarmekonceptet, hvor der produceres el og varme samtidig. På den måde udnyttes energien bedst, og miljøbelastningen bliver mindst mulig. Vi mener, at justeringen ikke fjerner incitamentet til yderligere kraftvarmeudbygning på grundlag af biomasse eller naturgas.

Loven betyder, at der fortsat ydes 30 pct. tilskud til anlæg af industrielle kraftvarmeværker. Da afskrivningsperioden for de industrielle kraftvarmeværker typisk er meget kort, ydes CO₂-syvøren i en periode på seks år. Til gengæld får virksomhederne garanti for at få elproduktionstilskud på syv øre i de seks år, og det er nok en kendsgerning, som vil få en hel del projekter op af skuffen.

Der sættes en stopper for tilskud til decentrale industrielle kraftvarmeværker i kollektivt forsyndede kraftvarmeområder, hvor spildvarme fra central kraftvarmeproduktion ikke skal lukkes ud i fjorden til ingen nytte, mens der bruges energi på en decentral kraftvarmeproduktion inden for samme kraftvarmeområde. Det turde være logik for perlehøns.

Inden for fjernvarmeforsyningen er der oprettet 60 barmarksværker, hvor der er investeret såvel i selve kraftvarmeværket som i det kollektive fjernvarmenet. Det er klart, at disse værker i kraft af de store investeringer fordelt på relativt få forbrugere har en ret så sårbar økonomi. Derfor får disse værker sammen med eventuelle nye barmarksværker fortsat CO₂-tjæren. Det samme gælder andre mindre, decentrale værker baseret på affald, biomasse eller naturgas med en eleffekt på 3 MW eller derunder. De større decentrale kraftvarmeværker kan bedre klare sig, og loven indeholder for de værker en garanti for, at varmeprisen ikke overstiger prisen for en rent naturgasfyret fjernvarmeløsning.

Socialdemokratiet er indstillet på at se nærmere på de mindre, industrielle kraftvarmeværkers forhold i forbindelse med udvalgsarbejdet om dette her lovforslag. Der gives fortsat en

CO₂-tjære plus 17 øre i elproduktionstilskud pr. kWh til el produceret på vindmøller, vandkraft eller biogas og til kraftvarme på halm og flis. Tilmed åbnes for 27 øres tilskud til el produceret på andre former for vedvarende energi; således kommer solcellerne ind i varmen.

Socialdemokratiet støtter lovforslaget, som er udtryk for en fornuftig og velafbalanceret justering.

(Kort bemærkning).

Peter Hansen-Nord (V):

Det er jo et ganske interessant lovforslag, vi har til behandling i dag. Vi må konstatere, at regeringen er ved at dreje 180 grader rundt.

I foråret – den 30. april – havde vi en generel debat om energispørgsmål, og da var Venstre, De Konservative og Fremskridtspartiet jo fremme med en dagsorden, hvor man ønskede at diskutere en afvikling med regeringen og forsøgte at skabe klarhed om de her ting og om, hvordan vi kunne udfase disse ejendommelige tilskud, som regeringen jo helt selv er skyld i. Jeg vil gerne høre, hvordan det kan være, at man er blevet så meget klogere på så kort tid.

Det er den ene ting, og den anden ting, jeg jo selvfølgelig må spørge om som djævlens advokat, er, hvordan det går med opfølgningen på målsætningen i »Energi 2000«, når man nu begynder at fjerne de tilskud, der skulle være med til at føre frem til en reduktion på CO₂-delen inden år 2005.

(Kort bemærkning).

Martin Glerup (S):

Det, som dagsordenen af 30. april gik ud på, var jo, at man efter Venstres, De Konservatives og Fremskridtspartiets mening skulle udarbejde en plan for afvikling af CO₂-tjæren. Jeg kan sige, at Socialdemokratiet ikke er tilhænger af at afskaffe CO₂-syvøren og CO₂-tjæren på de forskellige områder.

Derimod har Venstre jo i forbindelse med finansloven foreslået, at tilskuddet til elproduktion gradvis skulle aftrappes i løbet af tre år. Det ville ikke betyde en besparelse på 81 mio. kr. som her foreslået, men en besparelse på 300 mio. kr. i 1997, og det ville lægge den vedvarende energi og hele CO₂-indsatsen i ruiner.

Når vi justerer tingene, så er det, fordi vi stadig væk mener, at der er incitament til at klare det problem med de sats, der nu vil være gældende, og med de undtagelser, der nu er.

Peter Hansen-Nord (V):

Jeg må starte med at sige, at den problemstilling, der rejses i lovforslag nr. L 105, jo alene er regeringens problem. Det er en selvskabt plage, fordi man i 1992 indførte nogle CO₂-afgifter, som ikke kom til at virke efter hensigten, og som efterfølgende blev ændret til nogle grønne afgifter med et afgiftskompleks på 11 love, en fiskal miljøpolitik, kan man sige, som ingen endnu rigtig har forstået hvad går ud på.

Og jeg synes, at L 105 liner sig fint op i rækken af ting, som man har svært ved at følge med i. Det er således, at det faktisk er blevet så vanskeligt, at selv regeringens fornemste medlem har svært ved at forklare, hvad det egentlig er, der ligger i den lovgivning, om det er lette eller tunge processer, om det er med aftale eller uden aftale.

Jeg vil godt sige på Venstres vegne, at det er regeringens egne problemer, som regeringen nu er ved at fægte sig ud af på den ene eller den anden facon, og de øretæver, der må følge med både det at indføre nogle uforklarlige afgifter og nu efterfølgende det at begynde at udfase dem, er også regeringens eget problem. Man har ikke fundet det betimeligt eller fundet anledning til at drøfte disse ting med partiet Venstre. Vi må konstatere, at regeringen har valgt en ny legekammerat på det energipolitiske område, og det må vi jo så tage til efterretning.

Så jeg må sige, at jeg i dag står i den situation, at jeg ikke kan melde klart ud, før vi har haft denne sag i udvalget og har set, hvilke eksempler på ejendommelige beregninger der nu fremstår i forskellige områder af landet. Men jeg kan i hvert fald sige, at det fremgår af lovforslaget, at der er et par paragraffer, som jeg går ud fra at udvalgsarbejdet vil gå i dybden med.

Det gælder bl.a. ændringen i nr. 3, stk. 3, hvor vi må sige, at her har miljø- og energiministeren – vi har set det før – tiltaget sig en hel del egenbeslutninger.

Men det allerværste er vel nok i ændring nr. 5, stk. 3, som jo, så vidt jeg kan læse det, meget ligner en problematik, man ser på Fyn i øjeblikket. Jeg vil gerne sige om ændring nr. 5, stk. 3, at for mig har ministeren her tiltaget sig nogle beføjelser, hvor ministeren selektivt – for der står nemlig ikke, at han skal, men altså selektivt – kan lave forskellige beskatninger på industriel kraftvarme, efter hvordan situationen nu måtte være.

Det er en form for administration af dansk lovgivning, som er dybt, dybt kritisabel, og som

befolkningen – og partiet Venstre selvfølgelig – ikke forstår noget som helst af.

Så jeg må sige til ministeren, at selv om det på en række områder er et skridt i den rigtige retning i at komme ud af alle de problemer, man selv har skabt, så er Venstres stilling i øjeblikket, at vi vil afvente udvalgsarbejdet og se på de eksempler, som dette vil afstedkomme.

(Kort bemærkning).

Elsebeth Gerner Nielsen (RV):

Betyder det, at Venstre mener, det er en god idé, at danskernes skattekrone går til tilskud til en elproduktion og dermed også en varmeproduktion i et område, hvor der er tilstrækkelig varme? Jeg tænker på eksemplerne fra Vordingborg og Fyn.

(Kort bemærkning).

Martin Glerup (S):

Jeg vil først sige, at det må være logik for perlehøns, at man ikke sender varmt vand ud i fjorden og bruger ny energi på at producere andet varmt vand inden for det samme område, som planmæssigt er udlagt som kraftvarmeområde for et centralt kraftværk; det må da være logik.

Og så kan jeg ikke, når nu hr. Peter Hansen-Nord ligesom skoser miljøafgifterne, som regeringen har indført, lade være med at fremdrage noget, jeg tidligere har haft fat i. Jeg vil gerne ganske kort citere fra Børsen fra den 25. maj 1994:

»Venstres grønne provo, energipolitisk ordfører Peter Hansen-Nord, fastslog i sidste uge over for dagbladet Børsen, at miljøafgifter er et brugbart og effektivt styringsinstrument i miljøpolitikken, og han opfordrer sit parti til at opgive felttoget mod CO₂-afgiften og sætte andre og vigtigere ting øverst på den politiske dagsorden.«

Se, det er jo fornuftig snak.

(Kort bemærkning).

Peter Hansen-Nord (V):

Til fru Elsebeth Gerner Nielsen om lovforslagets § 1, nr. 5, stk. 3, hvor jeg må sige: Jamen det kan godt være, der er mange ting, der virker ejendommelige, men det er der sådan set på mange måder ikke rigtig noget at gøre ved, for det, jeg – og jeg tror mange partier herinde – gerne vil til livs, er altså en eller anden tilfældig, hvad skal vi sige, meget lokal lovgivning, som kommer til at ramme enkelte virksomheder.

Det er altså ikke rimeligt, at fordi enkelte virksomheder på grund af en i forvejen ejendommeligt sammensat energibelastning kan se en god forretning i det her, så bliver den pludselig afskåret fra det, fordi man mener, at der ligger et andet værk, som har noget overskudsvarme, virksomhederne burde bruge i stedet for.

Når man har lavet en afgift, som virker således, at det for nogle erhvervsvirksomheder er en god idé at gøre det, så er jeg meget betænkelig ved, at man selektivt kan gå ud og afskære enkelte virksomheder fra at gøre det, fordi man tager nogle andre hensyn med sin politik.

Jeg håber egentlig, at vi alle sammen er enige om, at det sådan rent retsbevidstmæssigt og retstilstandsmæssigt i Danmark ikke er særlig behageligt som samfund og slet ikke som erhvervsliv at operere i den slags, hvad skal vi sige, meget selektive former for forbud og tilladelser for enkelte virksomheder.

(Kort bemærkning).

Martin Glerup (S):

Nej, hvis det forholdt sig sådan, som hr. Peter Hansen-Nord siger, så ville jeg give ham fuldstændig ret, men nu er det jo sådan, at de afgørelser baserer sig på de kommunale planer for energiområdet, hvor visse områder er udlagt til kraftvarmeformål, netop fordi man planlægningsmæssigt ved, at man har et stort centralt værk, der laver megen el og megen varme samtidig. Så det er altså det kommunale selvstyre, man skal have fat i, hvis man er utilfreds.

(Kort bemærkning).

Peter Hansen-Nord (V):

Jamen sådan står der ikke i lovforslagets § 1, nr. 5, stk. 3. Der står, at miljø- og energiministeren kan bestemme, at der ikke ydes tilskud for elproduktion på et anlæg for naturgasbaseret industriel kraftvarme. Det er her, man har selektiviteten.

Nu fik jeg ikke før svaret på det om miljøafgifter og den gamle artikel i Børsen, som vel snart er tre år gammel eller mere, men jeg tror, at spørgsmålet fra journalisten lød: Vil det sige, at miljøafgifter som sådanne slet ikke virker adfærdsregulerende?

Hertil må jeg jo sige – nu bruger hr. Martin Glerup selv udtrykket logik for perlehøns – at det er klart, at enhver beskatning på en eller anden ting altid virker adfærdsregulerende, og det var egentlig det, der var udgangspunktet for diskussionen dengang.

Så man kan ikke sige, at afgifter af den ene eller anden slags ikke virker; det er imod sund fornuft at påstå, at de ikke kommer til at påvirke adfærden. Det er således klart, at hvis cigaretter alligevel kommer til at koste 300 kr. pr. pakke, så vil jeg også begynde at overveje at sætte forbruget ned.

Eva Møller (KF):

Hvis man nu havde god tid, så kunne man godt have sat sig til at tælle, hvor mange gange vi har lavet ændringer i lovforslagene om CO₂-afgiften, den CO₂-afgift, som det største af de nuværende regeringspartier sammen med et af de øvrige regeringspartier og SF i sin tid absolut ville have indført. Det viste sig jo alligevel, at disse CO₂-afgifter ikke virkede helt på den måde, som man gerne ville have: Så var de for stramme et sted, og så gav det alligevel nogle urimelige forhold et andet sted, osv. osv.

Det var jo netop baggrunden for, at vi i Det Konservative Folkeparti i sin tid ikke ville være med til at indføre CO₂-afgifterne på den måde, som man ønskede det, og nu står vi altså igen i den situation, at vi kan konstatere, at nu er der en del af denne lovgivning, som ikke fungerer ganske hensigtsmæssigt.

Det har ofte været påstået, at der er større glæde i himlen over én synder, som omvender sig, end over hundrede, der ikke har omvendelse behov, så jeg vil også sige, at jeg er glad for, at det nu er gået op også for Socialdemokratiet og for hr. Martin Glerup, at der er et eller andet i disse regler, som ikke er så forfærdelig godt. Det viser sig faktisk, at det i nogle tilfælde kan være rene pengemaskiner, og at det er således, at vi kan risikere at få et overskud af produktion af el, så vi skal lede det varme vand ud i fjordene til ingen nytte.

Det var faktisk det, som vi fra konservativ side påpegede under den energipolitiske debat den 30. april, og da talte vi om fra vores side, at det ville være en ganske udmærket idé at afvikle, og vi talte ikke på det tidspunkt – sagt til hr. Martin Glerup – om nogen som helst periode for afviklingen. En sådan afvikling kunne, hvis vi kunne have enedes om det, have foregået over 50 år eller over 100 år. Men der var absolut ikke nogen genklang.

Og jeg skal sige til hr. Martin Glerup, at dengang da hr. Martin Glerup gik imod forslaget, blev der sagt, at det ville rive tæppet væk under de enkelte værkers økonomi. Nu kan jeg forstå, at det ikke river tæppet væk under visse enkelte

værkers økonomi, at man først skærer 10-øren ned til en 7-øre og derpå fortæller dem, at de maksimalt kan få tilskud i 6 år; altså en afvikling over 6 år, hvor vi andre absolut ikke havde sat nogen periode af. Så jeg mener, det er glædeligt at konstatere, at hr. Martin Glerup, Socialdemokratiet og regeringen er blevet klogere siden den 30. april. Det er utrolig dejligt.

Jeg skal så sige, at selv om man nu går et skridt i den rigtige retning, så er det ikke således, at Det Konservative Folkeparti umiddelbart kan sige, at vi synes, at lovforslaget er godt. Hvis det var således, at man var blevet klogere, havde vi da meget gerne set, at regeringen havde taget imod den udstrakte hånd, vi kom med på det tidspunkt, havde indkaldt os til nogle forhandlinger og havde sagt: Hvordan kan vi i fællesskab ændre på dette her? Det skete ikke, men det er vel blot en understregning af, at miljø- og energiministeren, hver gang han har chancen for at vælge mellem at se til højre og at se til venstre i det politiske spektrum, ser til venstre, og det må vi jo tage til efterretning.

Jeg skal for fuldstændighedens skyld også nævne – for jeg har endnu ikke været ordfører på noget lovforslag fra miljø- og energiministerens hånd, hvor der ikke er et utal af bemyndigelser til ministeren – at vi i Det Konservative Folkeparti ikke er glade for bemyndigelserne. Vi fornemmer, at de kan udnyttes på en måde, som vi ikke altid er tilfredse med, og derfor vil vi meget gerne i løbet af udvalgsarbejdet – som vi naturligvis som altid vil gå sagligt og positivt ind i, også for at medvirke til en hurtig gang, hvis det skal være nødvendigt – se nogle beregninger og kommentarer til, hvordan bemyndigelserne skal udmøntes, hvordan man har tænkt sig, at dette virker på bestemte værker, så vi kan se, om det er en fornuftig måde at gøre det på.

Vi synes altså ikke, at dette er særlig rimeligt over for nogle værker, men det understreger blot den måde, den nuværende regering fører energipolitik på. Det er altid noget med nogle love, der ændres meget hurtigt, så det for de investorer, der skal stå ude i marken og agere, næsten er umuligt at lave en langsigtet økonomisk planlægning.

Set med vores øjne er det i hvert fald ikke rimeligt, at man nu vil ændre loven på en sådan måde – sådan læser jeg i hvert fald lovforslaget – at hvis værket har været i gang i fem år, så får de altså på nuværende tidspunkt maksimalt tilskud i ét år til. Det er ikke nogen særlig økonomisk sikkerhed, og det giver altså for mig at se

ikke nogen troværdighed i de bemærkninger, som der kom fra Socialdemokratiet den 30. april.

Anni Svanholt (SF):

Der er ingen tvivl om, at CO₂-10-øren har været en helt utrolig effektiv katalysator for udbygningen af vedvarende energi og decentral kraftvarme og selvfølgelig fortsat skal være det.

Netop udbygningen med decentral kraftvarme spiller en central rolle i reduktionen af CO₂-udslippet og dermed opnåelse af de fastsatte CO₂-mål i »Energi 21«. Derfor har det også hele tiden været en klar holdning i SF, at udbygningen med decentral kraftvarme skulle fortsætte uformindsket, og vi ønsker også en forstærket indsats for decentral kraftvarme på biogas og biomasse.

Vi er derfor i SF meget optaget af at fastholde og gennemføre udbygningen med decentrale kraftvarmeværker både på naturgas, biogas og biomasse. Sidste år forsøgte Elsam at lægge hindringer i vejen for denne udbygning. Det lykkedes heldigvis ikke – eller rettere sagt: Det sabotageforsøg fra Elsams side blev forhindret ved, at et flertal her i Folketinget pålagde elselskaberne at modtage el fra decentral kraftvarme, og så blev det sat på plads.

Efterfølgende har det dog vist sig, at der faktisk kom en væsentlig nedgang i etableringen af decentrale kraftvarmeværker specielt inden for industriel kraftvarme. Jeg vil derfor også her understrege, at vi i SF hele tiden har lagt afgørende vægt på og fortsat gør det, at udbygningen med decentral og industriel kraftvarme kan fortsætte som planlagt.

Men det har imidlertid vist sig, at det for nogle industrikraftvarmeanlæg f.eks. inden for gartnerierhvervet var blevet en alt for god forretning at etablere kraftvarme på gas. Det har naturligvis aldrig været hensigten med tilskuddet, at elproduktionen skulle være det centrale eller formålet. Grundlaget for kraftvarme skal efter SF's mening basere sig på varmegrundlaget, og elproduktionen er et biprodukt.

Derfor er vi også parate til at foretage den foreslåede justering af tilskuddet. Men en forudsætning for at medvirke til det har været, at CO₂-målet for den decentrale kraftvarme kunne fastholdes, at alle former for vedvarende energi, biogas og biomasse blev undtaget fra denne nedsættelse af CO₂-10-øren til de 7 øre, at små anlæg og barmarksprojekter blev undtaget, og endelig at varmeforbrugerne ikke blev stillet

dårligere, end de var før omstillingen til decentral kraftvarme.

Det er heldigvis lykkedes i finanslovforhandlingerne at sikre dette. Og vi er jo i særlig grad glade for, at det nu bliver muligt at iværksætte nye initiativer inden for vedvarende energi, og jeg vil her særlig fremhæve solcellerne, som nu – som hr. Martin Glerup sagde det – kommer ind i varmen. Viser det sig, at disse forudsætninger, som vi her har lagt til grund, ikke holder stik, mener vi, at det bliver nødvendigt at foretage justeringer, så disse mål og forudsætninger kan fastholdes.

Og det har jo allerede vist sig, at der måske kan være tvivl om, hvorvidt de forudsætninger, der lå til grund for dette lovforslag vedrørende industriel kraftvarme, kan holde. Derfor mener vi, at vi i forbindelse med udvalgsbehandlingen bliver nødt til at se på disse forhold og de spørgsmål, der her er rejst.

Vi vil ligeledes se på de forhold, som fjernvarmeværkerne fremfører: at der bliver produceret mindre el på kraftvarmeværkerne, hvad der betyder, at den CO₂-venlige el på kraftvarme erstattes af el fra kulværker. De her rejste spørgsmål må naturligvis belyses under udvalgsbehandlingen.

Elsebeth Gerner Nielsen (RV):

For Det Radikale Venstre er det overordentlig afgørende at fremme produktionen af vedvarende energi og samproduktionen af el og varme. Det er baggrunden for, at vi er varme tilhængere af flere og øgede grønne afgifter, således at grøn el bliver relativt billigere.

Samtidig må vi erkende, at vi er langt fra at kunne dække behovet for en bæredygtig energiuudvikling ind med grønne afgifter. Derfor er det nødvendigt at give tilskud til den miljøvenlige energiproduktion og selvfølgelig kompensation, i det omfang det af tekniske grunde er nødvendigt at opkræve CO₂-afgift på vedvarende energi.

Derfor er vi tilhængere af den såkaldte CO₂-10-øre, ikke mindst til den vedvarende energi. For os har det været helt principielt, at der ikke må pilles ved 10-øren på den CO₂-fri elproduktion, bl.a. vindenergi og biomasse.

Målet er at udbygge den vedvarende energi med 1 pct. om året, og det kræver økonomisk støtte og også nye initiativer, hvilket den nye finanslov netop muliggør. »Værkpuljen« til biomassekraftvarmeanlæg fortsættes og udbygges i det kommende finansår, og det er vi tilfredse med.

Hvad angår reduktionen af 10-øren til 7 øre for de store decentrale kraftvarmeanlæg og den industrielle kraftvarme, finder vi det rimeligt, idet økonomien i disse anlæg er god, og samtidig har der altid været tale om overkompensation for CO₂-afgiften på dette område.

Lovforslaget muliggør endvidere, at anlæg, som skulle komme i knibe, har mulighed for at søge om ekstra støtte i Miljøministeriet. Varmekunderne skal ikke stilles ringere end før tilslutningen til de naturgasfyrede kraftvarmeværker.

Det må indrømmes, at nogle af kraftvarmeværkerne og den industrielle kraftvarme er blevet til pæne pengemaskiner med en meget kort tilbagebetalingstid. Jeg vil gerne understrege, at for Det Radikale Venstre har det aldrig været meningen. Miljøpenge skal bruges til gavn for miljøet og på en måde, som giver mest miljø for pengene.

På nogle områder er teknologien nu blevet så god og effektiv, at der ikke er brug for de samme tilskud som tidligere. Og som ansvarlige politikere skal vi selvfølgelig passe på, at det ikke på miljøområdet går på samme måde som på andre områder: at der bliver tale om velerhvervede rettigheder, som det er svært at gøre noget ved, fordi det uvægerlig går ud over indtjeningen for nogle.

Jeg håber, at det nye energi- og miljøråd vil holde et vågent øje med, om energitilskuddene er indrettet hensigtsmæssigt, og om pengene kunne bruges bedre, således at vi får den størst mulige miljøeffekt.

Lad mig slutte med at udtrykke tilfredshed med for det første, at barmarksprojekterne og mindre kraftvarmeværker er undtaget fra tilskudsreduktioner, for det andet, at det nu bliver muligt for miljø- og energiministeren at stoppe energieventyrene a la det, vi f.eks. har set ved Vordingborg og andre steder.

Skattekroner skal ikke bruges til at yde støtte til en varmeproduktion i et område, hvor der allerede er rigeligt med varme. Selvfølgelig skal det ikke være sådan, at det bedre kan betale sig for en virksomhed at producere el og varme end at producere f.eks. tomater – slet ikke, hvis man bor i et område, som er dækket rigeligt ind med varme.

Det Radikale Venstre kan tilslutte sig lovforslaget.

Kim Behnke (FP):

Ja, det er jo efterhånden ved at være en daglig tilbagevendende begivenhed, at vi skal rette i lovgivningen vedrørende CO₂. Forleden dag var det skatteministeren, der kom og bad om at få rettelser, nu er det miljø- og energiministeren.

Det, der i sin tid var forudsætningen, da man indførte CO₂-afgiften – og hvor ganske mange erhverv med rette brokkede sig over, at de ville blive belastet af CO₂-afgiften – var jo, at de fik at vide af regeringen, at de ikke behøvede at bekymre sig, for de havde muligheder for at nyde godt af, at provenuet skulle tilbageføres til erhvervene. Der ville altså samlet set og ud fra disse makroøkonomiske betragtninger ikke være tale om nogen belastning. Det var ligesom forudsætningen.

Derefter gik man i gang med en større propagandavirksomhed og fortalte virksomhederne, at de endelig måtte stille nogle vindmøller op på deres virksomheder, at de endelig måtte etablere nogle decentrale og industrielle kraftvarmeanlæg, for det var alt sammen i den rette miljøpolitiske ånd, og det gav samtidig virksomhederne mulighed for at få nogle af disse mange millioner, de havde betalt i CO₂-afgift, tilbageført.

Men det var ikke lige det, der var meningen. Det var i hvert fald ikke meningen, at virksomhederne skulle tjene på det her, fandt vi ret hurtigt ud af. Så længe virksomhederne tabte penge, var alt i den bedste orden. Så havde man ingen bekymringer hverken i regeringen eller i regeringspartierne, men da der så kom avisoverskrifter om, at der var nogle virksomheder, der tillod sig den frækhed at tjene penge på dette projekt, så var man med det samme klar ved havelågen, så skulle der ændres på reglerne. Det var ganske enkelt ikke meningen, at miljørigtig adfærd var noget, virksomhederne skulle tjene penge på.

Se, for ikke så forfærdelig længe siden blev der fremsat et beslutningsforslag i Folketinget, hvor Fremskridtspartiet var medforlagsstiller. Det forslag gik ud på, at CO₂-10-øren helt skulle bortfalde. Det var lige ved, at der gik et sug igennem Folketingssalen og særlig hos de mange virksomheder, som havde disponeret.

Jeg fik selv lange, vrede breve fra industriefolk, fra kraftvarmefolk, fra gartnerier osv., der fortalte, at nu havde de i tillid til Folketinget disponeret, de havde afholdt udgifter, de havde sørgt for at foretage investeringer, og hvis jeg var en ansvarlig politiker, så skulle de selvfølgelig

lig kunne have tillid til lovgivningen, hvorfor det nævnte beslutningsforslag burde kastes derhen, hvor peberet gror.

Jeg husker ved samme lejlighed, hvordan særlig Socialdemokratiet skosede os forslagsstillere for, at det var komplet uansvarligt, for når man nu havde sat forventninger i hovedet på industrilederne, så skulle de forventninger selvfølgelig også indfries.

Nu har vi så et forslag i dag. Det går ikke ud på, at CO₂-10-øren helt skal bortfalde, men det går ud på, at den skal reduceres og blive til en 7-øre. Det er jo selvfølgelig interessant ud fra flere betragtninger:

For det første er det nu ikke længere et problem for de virksomheder, som har foretaget investeringerne i tillid til, at gældende lov og regler skulle overholdes. For det andet skal det provenu, den provenubesparelse, eller hvad man skal kalde det, som bliver opnået – ja, det kan vi læse i bemærkningerne fra ministeren – gå til besparelser på finansloven. Et i øvrigt sympatisk forehavende, som vi normalt støtter, men lige præcis på det her punkt er der et løfte om, at provenuet skal tilbageføres.

Derfor må konsekvensen af det her også være, at de ca. 100 mio. kr., som bliver helårsvirkningen, bliver brugt til en reduktion af CO₂-afgiften, sådan at virksomhederne ikke skal blive ved med at betale den samme høje afgift, når de nu ikke længere har mulighed for at få provenuet tilbageført.

Derfor er Fremskridtspartiets første betingelse for at kunne stemme for nærværende forslag, at provenuet ikke bliver brugt til at dele godter ud sammen med SF til alle mulige andre formål, man har indgået finanslovaftaler om, men til en generel nedsættelse af CO₂-afgiften.

Det andet problem, der er omkring det her, og som fru Eva Møller fra Det Konservative Folkeparti har været inde på, er nemlig de mange ministerbeføjelser. Det fremgår jo klart også af ministerens fremsættelsestud, at det her handler om at kunne regulere tilskudsgivningen mere målrettet. Der er altså ønske om, at ministeren og embedsværket i langt højere grad kan sidde planøkonomisk og regulere de her ting efter, hvad der ifølge skrivebordsmodellerne forekommer at være det mest hensigtsmæssige.

Vi må derfor konkluderende sige, at det her forslag gør ondt værre, og derfor ønsker vi ikke at medvirke til forslaget. Vi vil gerne være med til, at både CO₂-10-øren og CO₂-afgiften bliver sat ned. Men de to ting hænger sammen, og hvis

ikke de kan komme til det, vil vores stemmeafgivning ved tredjebehandlingen blive et nej.

Bent Hindrup Andersen (EL):

Indledningsvis kan vi sige, at i Enhedslisten støtter vi også forslaget om at nedsætte 10-øren til en 7-øre. Det gør vi ud fra vores holdning om, at en statsstøtte skal bruges til at løbe nogle produktionsformer i gang, som i det her tilfælde efter vores opfattelse er vigtige for at få omstillet til en mere energirigtig forsyning, og det drejer sig både om vedvarende energi og om decentral kraftvarme.

Når det så er løbet i gang, er det heller ikke vores opfattelse, at man skal fortsætte med en form for erhvervsstøtte i det uendelige, så det bliver en egentlig pengemaskine, der bare kører løs. Derfor er vi meget glade for, at man har lavet en vurdering af det og siger, at ved at reducere til 7 øre vil der stadig væk udbygges decentral kraftvarme, men der vil ikke være den spekulation i det, som der kan være adgang til i dag.

Vi er også tilfredse med, at man friholder den vedvarende energi. Den trænger stadig væk til et løft, især skal vi efter vores opfattelse koncentrere os om at få den havbaserede vind i gang, også som ejerlavskonstruktioner, og de er også friholdt for fjernelsen af de 3 øre. Det er vi også godt tilfredse med.

Vi så til gengæld gerne, at man også havde reduceret den på afbrænding af halm og biogas, da det efter vores opfattelse er en fejlagtig form for energi, som blokerer for en økologisk udvikling og er en indirekte landbrugsstøtte til et system, der er baseret på fuldspaltestalde og store mekaniske anlæg. Men det vil vi vende tilbage til en anden gang.

Så når vi støtter det her forslag, er det ikke, fordi vi vil fastholde en støtte til udbygningen af halmafbænding og udbygningen af biogas, men så er det for at fastholde en støtte til de anlæg, der er i gang.

Jeg ved godt, at i bemærkningerne leger ministeren med muligheden af, at vi stadig væk har en biogasaftale – det er i bemærkningerne til L 106, og det vender jeg tilbage til dér.

Ellers mener vi, at når det drejer sig om de små industrielle kraftvarmeanlæg under f.eks. 1 MW, kunne vi godt forestille os, at man kunne vurdere, om nogle af dem skulle fortsætte med at have den fulde støtte. Men det skulle i givet fald være ud fra en dokumentation af, at man vil have vanskeligt ved at få det til at hænge sam-

men med en afskrivningstid på f.eks. 10 år. Det vil vi gerne drøfte med regeringen undervejs i behandlingen her. Men vi kan også komme tilbage til det, når loven eventuelt er trådt i kraft.

Vi mener, at hvis der endelig er problemer med de meget små industrielle kraftvarmeanlæg, så kunne de jo finansieres med de 10 mio. kr., der er sat af til bl.a. at sikre, at der ikke er nogen, der kommer i klemme med den her ordning. Og jeg er også overbevist om, at det er regeringens opfattelse, at når man laver denne her ordning, så er det, fordi der ikke er nogen, der skal komme unødigt i klemme.

Men vi vil i hvert fald kræve, hvis man går ind på det område, at man skal sikre sig, at det kan vises og dokumenteres, at man er i klemme også med en afskrivningsprofil på 10 år. Det kan ikke nytte noget, at man kommer med nogle regnskaber, der viser, at man er i klemme med en afskrivning på 4-5-6 år. Vi er enige i den grænse, der også er sat i lovforslaget.

Og med disse bemærkninger kan vi give vor fulde støtte til en hurtig og effektiv behandling.

Egil Møller (DF):

Efter at elproduktionstilskuddet blev indført i 1992, har erfaringerne vist, at en justering må være rimelig.

Principielt er vi i Dansk Folkeparti modstandere af offentlige tilskud til erhvervslivet. Så når dette lovforslag opererer med nedsættelse af tilskuddet fra 10 til 7 øre pr. kWh, kan Dansk Folkeparti støtte det. At man i forslaget tager hensyn til specielle varmeværker, f.eks. værker opført i det åbne land, må være rimeligt. Det vil sige, at de så indtil videre beholder 10-øren. At det så i fremtiden vil være meget vanskeligt at administrere de forskellige tilskudssatser, kan jeg meget vel forudse. På sigt skal de fleste statstilskud væk.

Med disse bemærkninger kan jeg tilsige Dansk Folkepartis velvillige og positive udvalgsbehandling.

Miljø- og energiministeren (Svend Auken):

Det er jo ikke altid nemt at være ordfører for Venstre, Det Konservative Folkeparti og Fremskridtspartiet. Jeg mener, man har grund til at have sympati med de vanskeligheder, der er knyttet til den opgave, og derfor skal jeg undlade at gå ind i nogen polemik.

Men det er jo fantastisk, at man fra folk, som foreslår 10-øren afviklet, skal høre kritik af, at vi nu for nogles vedkommende nedsætter den fra

10 til 7 øre. Jeg håber imidlertid, at vi undervejs i udvalgsarbejdet kan få klaret alle spørgsmål af, og jeg vil gerne sige, at vi også meget gerne samarbejder med partier, der ikke har del i finanslovaftalen, om at finde rimelige løsninger.

Jeg skal sige til fru Eva Møller, at disse forslag om en reduktion fra 10 øre til 7 øre først blev bragt på bane i forhandlingerne med Det Konservative Folkeparti, og jeg er nødt til at sige, at jeg har aldrig hørt, at det gav anledning til betænkeligheder under forhandlingsforløbet.

Jeg var ikke selv til stede, så jeg er ikke noget sandhedsvidne; jeg siger bare, at jeg har aldrig hørt, at det skulle have givet anledning til nogen form for vanskeligheder. Er det ikke bare, fordi man nu er lidt utilfreds med, at nogle andre partier har lavet en aftale på dette felt?

Der er et reelt problem i den offentlige debat om visse værkers økonomi osv. Det skal vi simpelt hen give os tid til at få undersøgt ordentligt under udvalgsarbejdet. Jeg vil gerne sige tak til ordførerne for de konstruktive spørgsmål i så henseende, og jeg kan love en meget positiv medvirken fra regeringens side og sige, at vi kan jo drille hinanden ved andenbehandlingen. Men jeg ser nu helst, at vi i fællesskab kan løse de problemer, der måtte være.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Tredje næstformand (Margrete Auken):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Det Energipolitiske Udvalg. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

9) Første behandling af lovforslag nr. L 104: Forslag til lov om ændring af lov om kommunal udligning og generelle tilskud til kommuner og amtskommuner. (Jobtræning udgår af den kommunale budgetgaranti).

Af indenrigsministeren (Birte Weiss).
(Fremsat 4/12 96).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Klaus Hækkerup (S):

Det lovforslag, Folketinget nu tager fat på at behandle, drejer sig om en ændring af den gældende ordning for jobtræning, og af hensyn til de få tilhørere, der har holdt ud, skal jeg måske lige beskrive ordningen.

Det er sådan i dag, at der er ca. 11.000 fuldtidsjobtræningsjob i amtskommunerne og kommunerne. Der gives et tilskud fra staten på 43 kr. pr. time, og desuden er der en mellemkommunal udligning, så de kommuner, der har få job, betaler til de kommuner, der har mange. Udligningen udgør 75 pct. af resten af udgiften.

Kritikken mod denne ordning har været, at den er vanskelig at gennemskue. Udlignings-systemet kombineret med tilskudssystemet gør det vanskeligt at se, hvad der egentlig sker, hvis en kommune ansætter flere eller færre personer. Kommuner, der har færre ansatte, kan tjene på det i forhold til dem, der har flere ansatte, fordi der kun sker en udligning af 75 pct. af udgifterne.

Endelig giver ordningen anledning til en betydelig budgetusikkerhed, idet det er vanskeligt for kommunerne at planlægge, hvad der skal ske. Det er vanskeligt at vide, hvor mange personer andre kommuner ansætter, og det er dermed vanskeligt at vide, hvor meget der skal betales i udligning.

Det lovforslag, der foreligger her, gør op med en række af disse problemer. Den mellemkommunale udligning afskaffes, og statens tilskud forøges til 81 kr. pr. time plus feriepenge. I og med at statens tilskud forøges, har staten derfor fået en større udgift, og så skal der selvfølgelig ske en reduktion af bloktilskuddene. Det tilskud, staten giver, skal fremover fordeles af arbejdsformidlingen, der således bliver ansvarlig for at afveje dette arbejdsmarkedspolitiske instrument mod med andre arbejdsmarkedspo-